

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	18 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy nora	1
Egy óra	—	Egyesszam ára 4 fillér.	70

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Ifj. MÓRICZ PAL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Feszítsd meg . . . !

Irta: **Kalmár Antal dr.**

Kit kell megfeszíteni? Bizonyára nem azt a nagy lelket, a Krisztust, a ki meghalt a szabad eszmékért. Nem. Hanem meg kell feszíteni a nemzetnek pofonvágóját: báró Fejérváry Gézát. De mit cselekedett hát megint (ki tudja hányadikszor) báró Fejérváry Géza, a Magyarországtól teljesen és tökéletesen független miniszter? Nem egyebet, mint hogy kicsapott öt honvédkatonát a pécsi honvédhadparódk-iskolából, harminczat pedig megbüntetett.

A szuverén magyar állam területén vagyunk, az iskola a 48 as hősöknek, a névtelen félisteneknek a nevét viseli, ebben az összes tisztek mind »a mi kutyánknak a fiai«, a magyarnak a veritékéből kapják a kenyeret, sőt a ruhát, a rangot, a tiszteletet, a becsületet, a levegőt, meg a koporsót is. éppen úgy, mint báró Fejérváry; természetes dolog tehát, hogy abban az iskolában azoknak a kiskatonáknak, meg talán a tanáraiknak is olyan dolgot kellett elkövetniök, a mi a magyarság szuverén nemzeti érzésének az arculcsapása, a vérnek a szívből az agyba való ker-

getése. Olyan dolgot, aminek csak a gyanujáért is a francia sovinizmus az Ördögök szigetére küldené még báró Fejérváryt is. Bizonyára nem akarták énekelni Kölcsey Himnuszát, Vörösmarty Szózatát s ezért Fejérváry — a magyar Edward — máglyára küldé az ifjakat.

Nem így van.

Fejérvárynak is, meg Sorsicsnak is »lágyabb ének kellett«, nekik a Gotterhalte kellett. A dolog pedig ördögi praktikával volt kieszelve. Jellasi vére és Jágó művészete gondolhat csak ki olyan ördögi dolgot, hogy magyar gyerekekkel éppen márcz. 15-én, a magyar nemzet legnagyobb ünnepén kell énekeltetni a Gotterhaltét, ezt az istentelen nótát, amit azelőtt (becsületükre váljék) abban az iskolában soha nem énekeltek.

Gotterhalte és feketesárga zászló, két ikertestvér, — de mije hát ez a magyarnak?

Nem tehet róla a magyar, de való igaz, hogy ahol a Gotterhalte hangzik és a fekete-sárga zászló lopva föl-tűnik: ott a szívekből legott elfojtott düh száll a magas égboltozat felé. Ezt az elfelejtett düht poétikusan szép románcokban, a „Világosi nótá“-ban és a „Künn ugató kutyák“ nótájában

formálta meg már réges-régen a magyar nép:

A toromban, sárga-fekete rongy, lóg:
 Alája meg báméskodó nép tolong,
 Kérdik egymást: hej haj pajtás mi ujság?
 Elment Kossuth: oda van a szabadság!

A másik pedig úgy kezdődik:

„Gotterhaltét ugatják már a kutyák“*

Világosnál már letört a magyar hadsereg, a szétszéledt bujdosók még nem érkeztek haza csendes falujukba s az otthon maradt falubeliek csak hallomásból tudják, hogy Világosnál megásódott már a sir Nagymagyarországnak és amikor a nép látja, hogy a hódító templomának tornyába a Gotterhalte muzsikája mellett a sikpusztára messzire kilobogó fekete-sárga zászlót tűz ki: megérti hazája sorsát s néma dühe, rezignáló keserve a világosi, meg a Gotterhalte kutyarománczaiba formálódik meg.

Hogyne gyülné hát a Gotterhaltét, meg a fekete sárga zászlót a nép, mikor ez volt a hódítás első fecskéje; ebből látta először, hogy az ország leigázódott, hogy Magyarország fene-

* Ez tovább nem folytatható.

Mese.

A „Debreczen“ számára írta: **Lakatos Károly.**

Egyszer volt, hol nem volt:
 Egy nagy, dicső nemzet,
 Melyet a jó Isten
 Jókedvében nemzett.
 Mikoron született —
 Több mint ezere évé:
 Egy fényes üstökös
 Futott föl az égre.

A szép csillag útján
 Sugárözön támadt,
 Ragyogó hajnalpir
 Vonta be a tájat;
 De az ég morajlott,
 Mintha harci lárma
 Zúgott volna szerte
 A nagy menyországba.

Miként kilőtt nyíl ha
 Elhagyja az ivet
 És a gondolattal
 A távolba mélyed:
 Olyan volt a csillag
 Sebes suhanása,
 Mig elnyelte a vég
 Kékséges homálya.

A merre elhaladt:
 Bibort vont a térbe,
 Fényes zászló gyanánt
 Lobogott sörénye.
 Fényképrázat gyult ki
 A végtelenségben,
 Mintha tábor tüzek
 Égtek voln' az égen.

És úgy hallott, mintha
 Riadóra zengne
 Harsogó csatakiált
 A magas egekbe.
 És mintha nyilfelhők
 Halálsivítása
 Neszezne szüntelen,
 Az éji homályba.

Felhőkből kivillant
 A villámok fénye,
 Mintha aczélkardok
 Villanása lenne;
 Majd pedig — káprázat,
 Avagy dicső álom:
 Tárogató zendült
 A „hadak utjában“!

A mely fel-felzúgott,
 Mint a vihar szava,

A mikor háborog
 A rémes éjszaka;
 Majd pedig len elhalt
 Egy mély sóhajtásban,
 Mint mikor az élet
 Lehull a mulásba.

Ez a titkos sóhaj
 Beleszállt a fénybe,
 Mely a csillag helyén
 Ragyogott az éjben —
 S biborkáprázatnak
 Gyulladt ki a lángja:
 Egy dicső jövődő
 Fényes glóriája!

Amely ott ragyogott
 Sokáig az égen —
 Büszkén, fenségesen,
 Miként drága érem —
 És amiként a nap
 A sugarat szüli:
 Az álmok Turulját
 Akként lehelte ki.

Felszökelt a fénybe
 A dicsők madara
 (Egy nemzet mozdult meg
 Keltő szózatára!);

vadak körmei közé jutott, hogy a magyarnak vége, ur lett a muszka, a német, s a legvégén . . . áll az akasztófa!

Óh annak a népnek, a mely a világsi napokban csudájára sietett a falu tornyába kitűzött fekete-sárga zászlónak, meg a Gotterhalte hangos muzsikájának: volt módjában azokat 18 esztendő alatt halálosan meg is gyölölni.

Volt módjában, mert ennek a nótának a hangjai, ennek a zászlónak a lobogása mellett vitték a nemzet mártirbőseit a magyar Golgotákra; ennek a nótának a hangjai, ennek a zászlónak a lobogása mellett vitték a besorozott névtelen félisteneket cserepárokra és a külföld rabjainak; ennek a nótának a dallama, ennek a zászlónak a lobogása jelezte Spielberg és Josefstadt, Olmütz és Kufstein várfokán a magyar nemzet virágainak tömlőcsirjait; ennek a nótának a dallama, ennek a zászlónak a lobogása tette bélpoklossá a magyar előtt azt a házat, amelyben a nótá megszólt és amelynek ormára az Világos után kitűzetett; miért akarják tehát mégis azt, hogy tisztelje, becsülje, megsüvegelje a magyar ember ezt az utált nótát, ezt az utált zászlót? Miért akarják, mikor sem teste, sem leike be nem veszi, sem egy cseppbéli vére meg nem szivleli, mert abban soha el nem felejthető gyászos emlékeknek örökké élő s ujra emlékeztető szimbólumát látja!

Vannak irtózatoss emlékek, ame-

lyeket az idő balsamos ujjai sem törölhetnek el; emlékek, melyeket megbocsátani embernek nem adatott. A legyilkoltak csontjai elporlanak, a könyvek árja kiapad, az özvegyek és árvák gyászruhái elrongyolódnak; de az emlékezet megmarad.

Maradjon is meg!

Hát a magyarnak ilyen az emlékezete erről az utált zászlóról s erről az utált dalról, amit a magyarországi sajtó és a nemzet csak hóhérimnusz-nak titulál. És a kiskatonáknak csak becsületükre válik, hogy egyikük se lesz éneklő bárdja ennek a hóhérimnusz-nak.

Azonban: „ne szülj rabot te szűz! Anya ne szoptass csecsemőt” — ha olyan körmök közé kerül, amint kerültünk 49-ben s amint kerültek a pécsi kiskatonák Sorsics és Fejérváry kezeibe.

Az egész gyászos dologban pedig csak az az egy vigasztaló van, hogy az összes magyar ifjak között nem találkozott egyetlenegy áruló sem. A magyar nem az Efiateszek nemzetségeből való.

Az áruló: horvát volt . . .

A magyar nemzet vérző sebei.

(Melyeket a láthatatlan bécsi kéz ejtett rajtunk.)

A sívár jelenről ugyan mondható-e igazán más, mint, hogy az kétségbeejtő. A különben jó lelkű királyunkat átkos környezete, gonosz tanácsadói most már egészen elhidegítették a magyartól, és az a Bécs pa-

rancsol nekünk, melynek kérkedő, de hamis jelszava ma is az ábecze magánhangzóból álló A. E. I. O. U. kezdőbetűcsoportja e latin mondatnak: „Austriae Est Imperium Orbis Universi” — a mi magyarul így szól: „Ausztriáé az uralom az egész világon” vagy pedig a német mondatnak: „Alles Erdreich Ist Oesterreich Unterthan” — a mi azt jelenti, hogy: „Minden föld Ausztria alattvalója” — és a mi oly nevelésesen üres puffogatás, a mit a tapasztalatok egyenesen a hiu álmok országába utal.

És ez a Bécs erőszakoskodik szakadatlanul a mi leigázásunkon; a mi roppant karunkkal járó összes érdekeit ellenünkre mind keresztülhajtja, de a mi jogos, törvényes és igazságos követelményeinket, méltányos igényeinket mind eltápossa; vérrel szerzett ősi jogainkat elkobozza; óriási áldozatunkkal föntartott hadseregünket csak a magáénak mondja, úgy hogy az meg az idegennél is idegenebb hozzáunk annyira, hogy — ezer példa tanúsága szerint — mind azt a mi magyar nem csak gyölöli, de le is nézi; hogy miként bántak az osztrákok a magyar fiukkal, eléggé igazolja a megdöbentőn sok katona-öngyilkosság; és hogy a hóhérimnusz-nak nevezett „Gott erhalte”-t még nagyobb elkeserítésünkre csak azért is erőszakolják, azt minden nap tapasztaljuk. Bécs a mi hazafiságunkat üldözi, legszen-tebb érzelmeinket elgázolja, történelmünk megdicsőült alakjait sarral dobálja; szabadsághőseinket mindenképen s még csuszómászók gyártotta törvénnyel is hazaárulóknak nyilvánítja s az irántuk tartozó hálás kegyelet áldozati ünnepélyein a magyar kormány-nak, hivataloknak, katonaságnak részt vennie nem szabad; de az ő véreskezű hóhérseregét diszpolgarainkká tenni ránk erőszakolta, mint a Henczi-emléket és míg a Radetzky-szobor leleplezésén a magyar kormány minden egyes tagjának és katonaságunknak jelen kellett lennie Bécsben, addig az aradi vértanu szobor ünnepén és Kos-

Szárnya lebbent neki —
És ezernyi zászló,
Melyek integettek,
Mint az álomlátó . . .

Avagy fény a földnek
Villanó sugárral,
Mikor a virradat
Hajnalpirja szárnyal
És véres rózsáit
Szerteszt dobálja:
A fölkelő napnak
Diadalutjára.

(. . . És a vérrózsákból
Hej, de sok is termett,
A merre turulos
Büszke zászló lengett!
Beleutált a föld
A sok vérvásba;
Hullhatott a könyű
A véres virányra! . . .)

A merre a fényes
Üstökös elhaladt:
Követték a hadak
A Turul madarat.
Egy gyönyörű álom
Fényes ideája
Vezérelte őket,
Ismeretlen tájra.

Mint ahogy a sasok
Bösz csatára szállnak
És nekirontanak

A vészes orkánnak —
Villamokat üzve
A haragvó égen:
Akként küzdött a nép
Minden nyomon lépten!

Ezer halált osztva,
Ezer sebet nyerve:
Sohasem lohadt le
Szilaj harczi kedve!
A turulos zászlók
Dicsőséggel lengtek,
Tárogatók szava
Dicsőségről zengett!

Még nem volt hazájok,
Csak szent ideáljuk:
Járomnélküli lét,
Szabadság volt vágyuk!
Sas fészkelte szívükben,
A büszkeség sasa:
Nemzeti önértet
Győzhetlen madara!

A mikoron pedig
Hazájok lett nekik:
Lángoló tűzoszlop
Világítá egit,
Hazaszeretük
Fényes oltarának,
Ahová ihletten
Imádkozni jártak!

És ez a lángoszlop
Ezer évig égett:

Nem hamvaszthatá el
Rut idegen érdek!
Mérhetetlen mélyü
Kráterből tört elő:
Hazafielkekből
A meggyült öserő!

Villam gyujtotta meg,
Mely szivekből pattant,
Valahányszor a kürt
Riadója harsant
És villant a kardok
Aczélfényessége,
Hogy rójják a babért
A szent dicsőségre!

„Hazaszeretet” és
„Nemzeti önértet” —
E kettő tartá fön
Ezt a dicső népet.
Mert e két erényben
Van a sarkalatja
A nemzeti létnek,
S örök foglalatja!

Ám, ha ez elgyöngül,
Szunnyadórá válik:
A jövődő sirja
Már megasva ásit!
Mert a tespedések
A véghez vezetnek:
Szánakozást nem, csak
Rugást érdemelnek! . . .

Mert szabad-e szánni
Azt a szörnyű vétet,

suth temetésén kormányunknak, katonáknak, tisztviselőnknek nem szabad volt ott lenni. A magyar most itthon senki, máshol semmi. Nemzeti zászlónk, anyanyelvünk az egész vonalon el van nyomva, mellőzve; kicsikartuk, hogy fiaink magyarul tehessek le a katonatisztvizsgát s az álnok Bécs most úgy szemérmellenkedik, hogy az ilyen ifjainkat nem nevezi ki tisztneké. — A hadsereg hivatalos nyelve tiszta német, s bár a könnyű magyar neveket nem képesek jól kiejteni ezek a tiszturak, a magyar parasztembertől mégis megkövetelik, hogy az ő nyelvbicsaklító osztrák neveket jól mondják ki. Zászlónknak, nemzeti színűnknek a hadseregben nincs helye, még a magyar honvéd és a magyar csendőr is a gyűlölt fekete-sárgával van elcsufítva s a katonaság a magyar alkotmányra fölesküdvé nincs, a mi példátlan az önálló államok történetében. Külföldi konszulainknál, követségeinknél magyar zászló, magyar czimer sehol sincs és azok valamennyien németül hivataloskodnak. A hadseregfőnntartás iszonyu költségeit mind Ausztria nyeli el és élvezi, így van aztán ebből pénze bőven s katonája ingyen, a magyar meg keservesen izzadva adózza mindeniket. Ő Felsőháznak van hazánktól évi kilencz milliója s nálunk tölt el esztendőnként két hetet, könnyű átlátni, hogy e roppant pénzből, mely csak 1848-tól fogva négyszázkilenczvenöt milliót tesz ki, mennyi jutott szegény Magyarországnak és mennyit habzsolt föl abból Ausztria. Bécsesél mi még mindig úgy tudunk megosztolni, hogy az övé lett a kert, a miénk meg a kerítés. Hallatlan kapzsiságukat eléggé mutatja az, hogy mennyi, de mennyi igaz jószágunkat kaparított el tőlünk a többin felül. Bécsben vannak kiszámíthatatlan értékű ósrégi tárgyaink, aranykincseink, nagyszerű antik fegyvereink; a hajdukirály: Bocskay István koronája, magyar ágyuk, legdrágább régj irodalmi műveink, Corvin codexek, nagybecsű irataink egész halmaza, fontos okmányaink nagy sokasága;

A melyből kialudt
Az a nemes érzet,
Mely a hazához fűz
Végnélkül, szertelen:
Szentelt lánggal égő
Dicső honszerem!

Lehet e megszánni
Kik nemzetünk multját,
Az ősök tetteit
Elfeledni tudják!?
Kiknek az egykori
Dicsőséges multra
Nem reppen emlékü
Imádattal vissza?!

S nem dagasztja keblük
Felemelő érzet:
Büszkeséggel teli
Nemzeti önérzet —
Az öserő lelke,
Meggyult ékessége,
A mely bevilágít
Egy új ezredévbe!

... Nem lehet, nem szabad
A korcsokat szánni,
A bűnös haldoklást
Szívűl megszánni!
Az ilyen végnélkül
Utálatos lehet,
S mint nyavalyás eben
Rugnak rajta egyet!...

Azok, kik kiválnak
A lelki posványból,

az 1679 darab arany sulyu nagyszentmiklósi és a gránátokkal diszitett 28 darab barbararanyékszerből álló szilagysomlyói leletek stb. Szóval mindent elharácsolt tőlünk, csak egyszer maradt hoppon. Akkor midőn a Herkules-fürdőnkél talált és egész nagy hajórakományt tevő legértékesebb római régiségek Bécsbe szállítást rendelt el 1739-ben. Feljött egész Budapest alá a Csepel-szigetig a műkincses hajó, de ott a vén Duna egyszerre csak elnyelte azt mindenes-től örökre. Tan azért, hogy a magyaré magyar földön maradjon.

Nem lehet azt felsorolni száz napig se, hogy mi mindent követett már el mivélünk Ausztria. Egykor dúsgazdag nemzetünk ma koldus; főuraink vagyona a hitelbankoké; a középbirtokosság tisztára tönkretjutva kipusztult; a tisztviselőnek, hivatalnoknak annyi az adóssága, hogy még a galéria sem az övé; a kézimunkas még krumpliból se lakhatik jól; az ijesztő köznyomor miatt véreink már sok százezren vándoroltak ki úgy, hogy több helyen nincs elég munkás kéz; a közös vám legyilkolta kereskedelmünket, iparunkat, földmivelésünket egyaránt; ha van termés, ara nincs, ha ara van, termés nincs; ősi ház, kisbirtok, nagy vagyon nap-nap után kerül dobra; a hitelintézetek és az uzsorások rohamosan gyarapodnak; a kereskedő és a csőd együtt laknak; az iparosnak se munkája, se hittele; mindazonáltal költségvetésünk szerint a magyar állampénztár egy évi kiadása az ezer millió koronánál jóval több, az államadósságunk pedig ötezer millió korona. No hat, bele kell mind ebbe veszni menthetetlenül! És ime, e kétségbeesítő körülmények között most Bécs egy roppant sereg ujanb katonát, arra irtóztató költségeket és a Felsőháznak még évenként 2 millió jövedelem-emelést követel tőlünk, mit átkos kormányunk és pártja ki is akar hasítani hátkéből. Pedig Ő felsége jövedelme ugyanis elég, hisz az összes koronások között aránylag a legnagyobb; azt emelni tehát egyal-

(Kiknek még a lelkük
A magasba szárnyal!)
Könyük ugyan nem hull,
De a szívük vérzik,
A becstelen jelent
Fájdalommal nézik...

Látnoki szemekkel
A jövőbe néznek:
Temetését látják
Ott egy züllött népnek.
Látják a koporsót,
A Turul madarat,
Mely a nagy mulásra
Gyászos könyvet hullat.

Látják amint reszket
Egykor merész szárnya,
A mikor letekint
A mérhetlen gyászra;
Aztán összeveri
Búcsuzóra szárnyát
S keresi a lelke
A fényes Nirvánát...

Ej, ne szomorkodjunk:
Hiszen ez csak mese,
Van még az egeknek
Ebresztő szelleme,
Van még tárogató
Egy nagy rianásra
És a mindenségnek
Szívet gyújtó lángja!

talán nincs miért. Ausztriának pedig hogy adjunk még többet, mivel érdemelte meg? de nem is adhatunk, mert a muszájnál sokkal nagyobb ur a „nem lehet“ — különben is, hogy szükséges volna az a katonaszaporítás, az csak gyerekmese. Mégis, mégis ott állunk ma, hogy a képviselőház többsége, a nagy kormánypart, nem tekintve se Istenre, se emberre, megakarja szavazni e nemzetölő javaslatokat.

Az a mi történeti alkotmányunk, hogy nemzetünket csak a törvényeink szerint szabad és kell kormányozni s hogy csak az lehet törvénynyé, a mit a nemzet akar és hogy ilyen akaratnak csupán az tekinthető, a mit a nemzet többsége nyilvánít annak. Képviselőink nem követek, tehát utasításokat nem adhatunk nekik; de már a képviselőcimből önkényt az következik, hogy neki az országgyűlésen bizonyára csak azt kell akarnia, a mit azok akarnak, a kiket ő képvisel, mivel a választói maguk helyett csupán azért küldték őt oda; mert hisz ha ő a népe ellen dolgozik, akkor nem képviselője, hanem tisztára fizetett ellensége annak.

Van azonban eset, midőn a képviselő a kerülete ohájának ellenére is kénytelen megszavazni valamit, de ez csak az az egyetlen eset, a mikor az a valami a saját kerületének esetleg nem, de az ország nagy részének igenis hasznos, vagy szükséges és így csak a közérdek jut — a mint kell is — érvényre. Az illető urak, kik a mikor a képviselőségre maguktól vállalkoznak s ajánlgatják és ajánltatják magukat, nyilvános ünnepélyességgel ki szokták jelenteni általában előre, hogy mit fognak megszavazni és mit nem. Hogy hazánk 453 képviselőjének mindenike megfogadta akkor, hogy a közterhek emelését meg nem szavazza, azt jól tudjuk, hogy a kormánypart tömött serege daczára ennek ma mégis törvénynyé akarja tenni ez óriási vér- és pénzaldozatokat, azt elszörnyedve látjuk. Mert hiszen most az állam nagy részének a javára nemcsak egy kerület némi megterheléséről van szó, hanem egyenesen az egész ország bűnös megnyomorításáról, a mi ellen tiltakozik is a leghevesebben és nagyon helyesen az összes polgárság, minélfogva a nemzet igenis nagy többségének határozottan az az akarata, hogy ez törvénynyé ne legyen.

Ha tehát ennek ellenére a kormánypart tagjai mégis megszándékoznak szavazni azt, szöszegésüktől eltekintve, nem képviselői ők akkor a népnek, hanem tönkrejuttatói; mert e hallatlan letipras csak nem lehet közérdek, népünknek ilyen földönfutóvá tévése csak nem haszon a hazának, vagy szükséges? és így ez a kormánypart éppen nem a nemzet többségének az akaratát képvisel, ellenünkre alkotmányosan nem határozhat, mert az az öröktörvény, hogy a többség dönt. Már pedig a többség ma a nemzet akaratáért küzdő közjogi ellenzéken van, nem pedig az ország ellen támadt kormányparton. Mivel pedig a kormányparti képviselők e javaslatok miként fogadása felől a népeiket meg nem kérdezték soha, választóik pedig azoknak a megszavazására őket meg nem bízták soha, sőt most annak minden polgár haláláig ellene van, tehát a nemzet akarata éppen ellenkező, mint ezeké az uraké: ennélfogva nincsen nekik többé kit és mit képviselni s így az ő mandátumaik önmaguktól megszűntek, következésképp helyettük igazi képviselők választandók.

Ugyan mi lenne akkor, ha mindenünnen népgyűlésileg ajánlanák az illető képviselő figyelmébe, hogy mielőtt elhatározná végleg magát a szavazásra, nézzen a tényereibe; mint valamennyi embernél, úgy ő nála is látható lesz azok mindenikében a

börgyürödésekből alakult egy-egy nagy M. betű, a mi annyit tesz, hogy: „Memento Mori!” vagyis: „Emlékezzél a halálra!” és ha ennek utána is volna még annyi lelki-fásultsága, hogy nemzete fölfeszítésében a szavazatával kész lesz segíteni: elvárják egyéni tisztességétől, hogy azon pillanattól fogva nem tekinti többé magát képviselőjükné, a mint hogy attól a perctől a népe se tekinti többé annak őt és meg is szakít vele minden további érintkezést.

Azt hiszem semmisse lenne belőle, mert hisz volt valami kis részben ehhez némileg hasonló eset az 1889-iki véderőjavaslat alkalmával is és a már előre a haza ellenségének nyilvánított képviselő miután megszavazta biz' azt, lerándult a kerületébe „békülni” s a hatalmas ivások közepette végre is annyira eljeneztek újra őt, hogy alig győzte hiveinek visszakiabálni, hogy:

„Éljen a nép, éljen a nép! — ahogy tud.”

Besseny.

Egy jubileumról és a királysértésről.

A Füg. Magyarország írja:

Ötven éves jubileumát ünnepli Tompa Mihálynak a Gólyához című gyönyörű allegóriája. E jubileum alkalmából felevenítik azokat a nehéz idöket, amelyben kézzel-kézzel adták a remek költeményt s kéziratban olvasták a hazafiak mindenfelé. Így busultak, így sirtak rajta, így merítették erőt belőle. Az osztrák uralom spiczlijei azonban nagyon elszaporodtak ebben az időben hazánkban s Tompát is feljelentették. Albrecht főherczeg Kassán maga elé cizálta, kegyetlenül leszidta a költőt németül s aztán így szólt hozzá magyarul:

— Most menni haza és máskua nem sinálsz Goljat.

Régen volt ez. Az akkori félhivatalos ujság így ír a költő szabadon bocsátásáról: „Tompa Mihály református predikátor főherczeg Albert kormányzó urnak, ő cs. fensége kegyelme által szabadlábra tétetett, mely újabb bizonyosságát fenséges főherczeg kormányzó urunk veleszületett szivjóságának és kegyelmességének illő háladatossággal köztudomásra juttatjuk.”

Szükséges volt ezt feljegyezni, mert most 50 esztendő után is nagyon szigoruan működnek Magyarországon a kir. ügyészek, mikor a nyomda termékeket megvizsgálják. Ma már ugyan nem teljhatalmu önkénykedő ur kezében van letéve a magyar írók sorsa, de mégis jellemző, hogy az abszolút uralom pusztulása óta soha nem volt annyi királysértési per, mint az utóbbi időben. Ok nélkül cizálják a magyar írókat esküdtbiróság elé s természetesen minden per felsüléssel végződik, mert az ítélet mindig felmentő.

És — fájdalom — az olyan félhivatalos hang, amely Albrecht főherczeg „kegyes” cselekedetét glorifikálta, ma is hallható, még mindig nem pusztult ki. Vannak még emberek szegény hazánkban, akik mindent Bécestől és a

dinasztiától várnak, akik örökösen a császárváros felé fordítják szemüket. Pedig az állapotok majdnem olyanok, mint a milyennek Tompa gyönyörű poemájában megrajzolta. Ha nem ternek jobb utra a magyar államférfiak és nagyszerű elhatározással egyértelműleg nem igyekeznek kiépíteni az önálló Magyarországot, akkor nem sokára újból elmondhatjuk: »Nekünk csak egy hazánk volt s az is elveszett.«

A régi zászló.

Nem ők tüzték ki a zászlót,
Sőt ellene küzdtek váltig;
De alája állt mind, midőn
Látták, hogy a halál jár itt.

Mikor látták, hogy a nemzet
Becsülete az a zászló,
Egyszerre szent lett előttük
A ráhimzett „szabadság” szó.

Mikor látták, hogy a magyar
Név szégyen lesz és gyalázat,
Ha szenny éri azt a zászlót,
Szivökben a vér fellázadt.

A hatalom porázán már
Elfeledték, — hogy magyarok,
De a zászló alatt vérök
Mégint kurucz lángja csapott.

S fönnen szárnyalt újra, mint rég,
A nemzetnek lobogója,
S a kiontott vér paizs lett,
Mely a vészben is megóvta.

Ismét leng a magyar zászló,
Sivit rajt a turulmadár . . .
Áruló ki nyugton nézi:
Ha a nemzet küzd s vérben áll.

Zalár József.

NAPI HIREK.

Tiltakozó küldöttségek Hajdumegyéből.

Bocskay népe is megmozdult és talpra áll a nemzetrontó katonai javaslatok és tulkapások ellen, melyek még inkább osztrák igába döntenék és döntik a megtépdelt, piacra burczolt nemzeti önállóságunkat. A türelem rózsája már lehervadt, a cselekvés órája következik és csak ősi hagyományainak megfelelőleg jár el a hajduság népe midőn küldöttséggel és bontott zászlók alatt, az országszine előtt, az országházában csatlakozik a nemzeti küzdősereg vezéreikhez . . . Ezen hazafias küzdelemre, a hajduföldön, a husvéti ünnepek alatt, két derék hajdúvárosban szerveztek tiltakozó küldöttséget és hoztak tiltakozó határozatot, melyekről alábbi tudósításokat vettük és közöljük azon reményben, hogy miként Szoboszló, Hadház, a nádudvari járás talpraállottak eképpen a többi hajdú városok és községek hazafias polgárai sem fognak a kuczokban elaludni.

A hajduszoboszlói választó kerület polgársága tegnap, ünnep második napján nép-

gyűlést tartott a katonai javaslatok ellen. Az esős, hűvös idő daczára mintegy három-ezer ember gyűlt egybe a Bika előtti térségen, hoi Kovács Gyula a kerület népszerű és szerezett képviselője tárta fel az egybegyűlteket előtt azt a nyomasztó, súlyos helyzetet, melyben a nemzet sinylődik és hogy most az ujonczjutalék szándékolt felemelésével még nagyobb terheket akarnak a nemzetre róni. Az egybegyűlt lelkes hajdúfiak lelkesedéssel fogadták el azt a határozati javaslatot, melyben kimondották, hogy tiltakoznak a jelenleg napirenden levő katonai javaslatok ellen, annak visszavonását követelik. A képviselőházhoz evégből kervenyt nyújtanak be, melyet 150 tagu küldöttség visz fel péntek este. A gyűlés befejezése után a választók nagy része Kovács Gyula vendégszerető házához vonult, hol a szeretett képviselő névünnepe alkalmából dusan terített asztalok várták a vendégeket. Ide jött még a szovati küldöttség is, kik 100 szovati választópogár alairásával ellátott bizalmi nyilatkozatot nyújtottak át a képviselőnek, kinek ma már sikerült a volt Polónyi pártiakat is zászlója alatt egyesíteni.

A hadházi hajdúk husvét második napján tartották meg értekezletüket a katonai törvényjavaslatok ellen tiltakozó hajdumegyéből nagy küldöttségben való részvetelők ügyében. A városháza nagy gyűlés terme zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel. S ha a mostoha idők, a pénz szűke nem gátolná a jó szándékot, ezrével menne innen fel a nép. Ez idő szerint 60 pogár felutazása biztosítva van, de ez a szám megkétszereződne, ha külön vonat használata esetén 5--6 frtnál többre nem kerülne a felutazás.

Debreczeni orvos Spanyolországban.

A nemzetközi XIV-ik orvosi kongresszusra, mely Spanyolországban Madridban tartatik ez év apr. 23—30-ig, s mely XIII-ik Alfons spanyol király védnöksége alatt áll, a világ minden részéből mintegy 4000 tudós jelentkezett. Debreczenből dr. Varga Emil tisztí orvos ma utazott oda, aki a kongresszus gyermekgyógyászati osztályában vesz részt. Távollétében a főreáliskola orvosi és tanári teendőiben dr. Brukner Ernő egészségtan tanár, hatósági orvosi teendőiben pedig dr. R. Szalay Béla tiszteletbeli ker. orvos helyettesitik.

Innét-onnét.

A debreczeni katolikus testvérek nagyszombati parádés ünnepe a rezes banda Gotterhaltézése nélkül folyt le . . . Ez már csakugyan a magyarok Istenének dicsőségére történt így.

Midőn örömmünnepet ülünk, gyászparádévá vedlik, ha ottan a rezes banda Gotterhaltéja bufog, zendül.

Az osztrákra agyarkodunk, micsoda pökhendi módon viselkedik a magyarral szemben. mert magyarzabon hizott paripájával majd itt, majd ott rugdos a fájósabb részünkre . . . Pedig elsősorban magunkat okolhatnók; hisz mi növelünk — ó jámbor magyarok — a lézengő osztrák-ritter alá paripát és a mi zabunktól rugdalózik oly szörnyen az a lovag, meg a paripa.

Husvét vasárnapján este a 83 éves Foltényi Vilmos, bácsi ragyogtatta a debreczeni szinpadon, örökifju kedélyét és hervadhatatlanul erős művészi képességeit . . . Az

uttoró művész a Rákóczidarabnak jezsovita páter szerepét kiváló jellemző erővel és hatással alakította . . . A szent lelkesedés tüze egész megfiatalította a 83 éves aggot, kit tüntetőtapsaival, éljenzéseivel, koszorúkkal, ötpecsétű kedves, drága levélkével buzditott, jutalmazott a lelkes ünnepi közönség . . . Bár némely üresen maradt páholyokat rovásra irunk, mert a közönségnek épp azon része maradt el, melynek ilyenkor jöpdáival kellene előljárni . . . No de majd előljárnak, majd teletöltik a páholyt, ha valamely rikkantós hang, eszményileg kurta szoknyájú, orfeumi manéros diva gázolja porba a színpadon a jobb izlést, a nemesebb érzést . . . Bravo!

nemes Portörő Kelemen.

Tűzoltó testületi közgyűlés.

A debreczeni önkéntes tűzoltó testület parancsnoksága f. hó 26 án tartja meg évi rendes közgyűlését. Idevonatkozó jelentése így hangzik: Meghívó. A debreczeni önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága tisztelettel meghívja a testület tiszteletbeli, alapító, működő és rendfentartó tagjait a folyó év április hó 26 vasárnap délután 3 órakor a tűzoltó őrnyáiban tartandó XXVI-ik évi rendes közgyűlésre. Targysorozat: 1. A parancsnokság évi jelentése. 2. A számvizsgálók évi jelentése. 3. Az évi költségvetés megállapítása. 4. Indítványok tárgyalása. 5. Három rendes és három póttagból álló számvizsgáló bizottság egy évi idő tartamra való megválasztása. 6. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnök három jelen levő tagot nevez ki. Kivonat az alapszabályzatból: A közgyűlés határozatképes, ha azon a működő tagok létszámának a fele jelen van. Indítványok a közgyűlés előtt nyolcz nappal írásban a parancsnoksághoz nyújtandók be. Debreczen 1903 április hó 13. Szikszay Gyula parancsnok. Berkó János.

A „Debreczen“ királysértési pöre.

Már említettük, hogy a debreczeni királyi ügyészség, a korona ügyészség utasításával, királysértési pörben megindította az eljárást „Magyarok királya“ költeménynek közreadása miatt. Sürgősen tárgyalják ezt az ügyet, ma már lapunk felelős szerkesztőjét ki is hallgatta a vizsgálóbíró. A királyi ügyészség a hazafias költemény több strófáját sérelmesnek találja és az ezekben foglaltakból kifolyólag a királysértés vétsége és a király szent és sérthetetlen személyének támadása miatt emelt vádat és kívánja a megtorlást. Ifjabb Móricz Pál szerkesztőnk a kihallgatáson nem nevezte meg a szerzőt, helyette felelősséget vállalt, kijelentvén, hogy a panaszolt gyönyörű hazafias költeményt nem királysértő szándékkal és célból adta le, sőt azt nem is tartja olyannak; mert abban a magyar király iránti szeretet, hódolat és hűség teljes mérvben bentfoglal-

tatik a köztudatba átment nemzeti sérelmeknek hazafias felpanaszolása mellett.

Előkészületek a városi rendkívüli közgyűlésre.

A városházán szorgalmasan folynak a közgyűlési ügyeket előkészítő tanácskozmányok, annyival is inkább, mert az 1903. évi április hó 23-án tartandó rendkívüli közgyűlés alkalmával névszerinti szavazás megejtése által fog határozni a város közönsége mindazon telkek elidegenítése felett, amelyeket a márcziusi közgyűlés ezen rendkívüli ülésnek napirendjére kitűzött. Ehez képest a névszerinti szavazás következő városi telkek elidegenítése felett lesz megejtendő: 1. a Mester-utca végén levő s a helyi vasút által birt területből állami gyermekmenhely (lelenczház) céljaira átadandó 3 hold föld elidegenítése felett; 2. a Seta kert végében lévő majorsági föld eladása végett. 3. Az újvárosi ut mentén épített vasuti sorompóház céljaira átadott 536 négyszögöl terület elidegenítése felett. 4. A Rickl Gizellától vett 1½ holdnyi majorsági földnek eladása végett.

Gazdasági tudósító.

A földmivelésügyi miniszter Forrai Ernő nádudvari földbirtokost, a nádudvari járás területére gazdasági tudósítónak kinevezte.

A debreczeni ev. ref. egyház

presbyteriuma tudomására juttatja az ev. ref. egyház tagjainak, hogy az egyházi adó és közalapi járuléka a folyó évre ki van vetve s az adókövetési munkálat az egyház számvevői hivatalában közszemlére ki van téve, hol az a hivatalos órák alatt ez évi április hó 20. napjától kezdve ugyanazon hó 29. napjának délutáni 5 órájáig bárki által megtekinthető. Ennek az adókövetési munkálatnak megtekintésére tehát azzal hivatalnak fel az evang. reform. egyház tagjai, hogy a ki a kivetést helytelennek találná, vagy bármi okból helyesbítésre, vagy adó elengedésre okot formálni vél: ez inéns az egyházi törvény 251 §-a értelmében a fenti kitett idő alatt az egyházi számvevői hivatalnál (Egyháztér 17. sz. a.) a hivatalos órák alatt felszólamlását akár szóval, akár írásba megteheti, későbbi felszólamlásnak hely nem adva van. Kelt Debreczen az ev. ref. egyház presbyteriumának ápril. hó 9 ik napján tartott gyűléséből. A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma.

Családi dráma a Csapókerthben.

A nagyszombati estén családi drámája játszódott le a Csapókerthben. Orosz Mihály 25 éves földmives nem a legjobb viszonyban élt feleségével, kivel másfél év előtt kelt egybe. Perlekedtek, veszekedtek igen gyakran. Így történt ez szombaton is. Dulakodtak is és eközben az asszony mostaha apja és anyja siettek leányuk segítségére. Hárman kivonszolták az udvarra, földre teperték, a feleség pedig befutott a szobába kihozta a revolvert és a földön fekvő, védekezni sem tudó emberre háromszor rálőtt. Két golyó a fejébe hatolt, illetőleg egyik golyó arczába, másik a koponya csontba furdott, a harmadik nem talált. A súlyosan sérült embert a kórházba szállították, a gyilkos asszonyt pedig a rendőrség letartóztatta.

Beszüntetett királysértési pör.

A Nagyvárad Naplóból ezeket olvassuk: A nagyvárad ügyészség — miként az emlékezetben lehet — tulbuzgóságából királysértés miatt eljárást kért indítani a lap szerkesztője, Ady Endre ellen. Előre lehetett látni, hogy a lehetetlen vádat el fog kelleni ejteni s ekként is történt. Ember Géza vizsgálóbíró tegnap írásos végzésben tudatta, hogy: „Nyomatvány ujan elkövetett királysértés vétsége miatt terhelt Ady Endre elleni bűnygyben a kir. ügyészség 4860/903. bü. sz. a vádirat elejtetvén, az 1903 évi 328 sz. a. kelt végzésével elrendelte s foganatosított nyomatvány lefoglalást a B. T. 568. §-a értelmében megszüntetem, a lefoglalt „Nagyvárad Napló“ című ujsagokat Fehér Dezső laptulajdonosnak kiadom.“ Az ügyészség tehát kikorigálta s helyrehozta tulbuzgóságából eredő eljárását.

A Fancsika erdei iparvasutról.

Polgármesterünk a következő közérdekű hirt tudatja: „A város által tervezett Fancsika erdei iparvasut közgazgatási bejárása f. hó 17-én pénteken d. e. 9 órakor veszi kezdetét a városház nagytermében Bene György máv. felügyelő vezetése alatt. A bejárás alkalmával alapittatik meg az iparvagány iránya s ez alkalommal terjeszthetik elő az érdekeltek esetleges észrevételeiket.

Leköszönt hadnagyok.

A király Kunz László, Veress György tartalékos hadnagyok és Hajdu Ferencz tartalékos tiszthelyettesnek rangjukról való leköszönését ellogadta. A rangjukról lemondott tisztek a debreczeni 39. gy. e. kötelekébe tartoztak.

Custozza . . . Isaszeg!

A pécsi honvéd hadapród iskola botványával kapcsolatosan ezeket írja a „M—g“ kiküldött tudósítója: „A német klasszikusokat nagy alapossgal ismeretik meg a növendékekkel, sok német költeményt tanultatnak be velük, a magyar klasszikusokat ellenben teljesen mellőzik. Nagy a goud arra is, hogy az ifjuság mindenféle az osztrák armádia, az osztrák hatalom dicsőségének bizonyítékait lassu maga előtt. Az intézet összes termeinek és folyosóinak falai teli vannak csaták és hadvezérek képeivel. De ne adj Isten! hogy csak egy magyar is akadna köztük. Custozza, Aspern, a dán háboru s egyeb nagynehezen összegyűjtött osztrák győzelmek képei, Radetzky, Laudon, Daun portait-i függenek a falakon, de egy sincs, mi a magyar dicsőségre emlékeztetne, ami nagy nemzeti hőseink is csak per „lázadó“, „rebellisek“ jönnek szóba az iskolába. A történelmi órán fordult elő ez a jellemző eset: az asperni ütközetről kérdezte a tanár az egyik növendéket, aki azonban nem tudott kielégítő választ adni. Kétségbeesve szól rá a tanár:

— Hát min lelkesednek maguk, mit tanulnak meg, ha még ennek a dicsőséges ütközetnek a történeteért sem lelkesednek, ha még ezt sem tanulják meg?

A padok közül felhangosan kapta meg a választ: — „Isaszeg! Nagy-Sarló!“

A vakmerő növendék szigoru büntetést kapott „tiszteletlen magaviselet“ miatt.

Érdekes

ujdonságok

érkeztek

MENTZE HENRIK ujdonságok áruházába

DEBRECZEN, Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.

A hol a nagyérdemű vevő közönség kényelmére, bárki a legolcsóbb szabott árak mellett szeretheti be szükségletét, — u. m.: finom bőrárúk, pénz, szivar és cigaretta tárcák, sport és játékszerek: football labdák, tenis ruhettek és labdák; finom acél és késárúk, ollók, zsebkések, botrtvák és Lorotváló készülékek, háztartási különlegességek, alkalmi ajándékok, fésűk, kefék, illatszerek, husvéti öntözők és mindenféle pipere kellékeket.

Öngyilkos munkás.

Ünnep első napján öngyilkosság történt városunkban. Csehi Ferencz Nyil utca 11 szám alatt lakó gözmalmi munkás gyógyíthatatlan betegség miatt föbe lőtte magát és meghalt.

Jó tanács.

Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margit-szigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Dr. Király Péter

ügyvéd, ügyvédi irodáját ápril 15 én a Széchenyi utcából Piacz-utca 46 sz. alatti háznak (volt „Örvényi“ féle gyógyszerár) udvari lakásába helyezi át.

Rózsa Lajos

első legnagyobb női és gyermek felöltő áruháza Debreczenben értesíti a t. hölgyközönséget, hogy az előkelő urhölgyvilág részére a legmodernebb tavaszi felöltő és kalapkülönlegességei rendkívül nagy választékban meglepő olcsó áron arusíttatnak.

Nyilatkozat.

A szolvai és luhi Erzsébet gyógyforrás különösen a gége, hörg és tüdőhurtnál ajánlható. Dr. csetneki Jelenik Zs. kir. tan., a Ferencz József keresk. kórház igazgatója.

A szolvai ásványviz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

SZINHÁZ.**Műsor:**

Kedden B. bérlet. Bob herczeg. Operette. Szerdán C bérlet. Zsaba. Bohózat. Csütörtökön A bérlet. Bob herczeg, Pénteken Palmay Ilka felléptével felemelt helyárrakkal „B“ bérletszűnetben Niniss. Énekes bohózat.

Szombaton B. bérletben Aszalai uram leányai, vigjáték.

Vasárnap délután Goldstein Számi, énekes bohózat.

Este Palmay Ilka felléptével felemelt helyárrakkal „C“ bérletszűnetben Nöemenczipáció, énekes bohózat.

Hétfőn Arany ember, színmű.

Kedden Palmay Ilka bucsufelléptével felemelt helyárrakkal „A“ bérletszűnetben Bajusz, énekes játék.

II. Rákóczy Ferencz fogsága.

(Foltényi Vilmos felléptével.)

Vasárnap estéről a debreceni színészet történetében nevezetes eseményt jegyezhetnek fel a krónikások.

A magyar színészet lelkes apostolainak, uttörőinek egyik oszlopos és kimagasló tagja, Foltényi Vilmos fellépett és II. Rákóczy Ferencz fogsága című történeti színműben eljátszotta páter Knitelliust. Már maga az a körülmény, hogy egy 83 éves, élete végén álló férfi megjelenik ismét ott, ahol több mint hatvan évet töltött el lelkesedéssel,

dicsőségteljesen, a legnagyobb mérvben érdemes arra, hogy a közönség érdeklődését felköltse, de ezuttal, hogy a színház megtelt, — annak a nagy szeretetnek, ragaszkodásnak is tulajdonítható, melyet a közönség mi Foltényi bácsink iránt a multban és jelenben is egyaránt érzett. Hogy ez így van, meggyőződhetett erről Foltényi bácsi, ki vasárnap este — az ő lelkéhez forrott barátja Mándoky Béla szerint, hatyudalát zengte el . . . Ahogy a színpadra lépett, perczekig tartó orkánszerű taps üdvözölte. Hatalmas páma koszoruk, örepcés tes levelek is üdvözölték még a közönség szeretetén kívül Foltényi bácsit, ki a meghatottságtól könnyezve perczekig nem jutott szóhoz.

És ezután játszott Foltényi bácsi. A színpad, amely iránt ő mindenkor annyi lelkesedéssel, meleg szeretettel viseltetett, ifjává tette az öreg Foltényi bácsit. Visszavarázsolta emlékezetébe az elmúlt évtizedek küzdelemtejes, de annál dicsőségesebb napjait és játszott tüzzel lelkesedéssel, fiatalos kedéllyel és boldogságtól sugárzó arccal, hogy visszatérhetett, ha utoljára is, oda, arra a helyre, melynek oly sok emléke fűződik életéhez.

A közönség megértette Foltényi bácsit. Vele lelkesedett, tapsolt nyílt színen felvonás végeken és Foltényi bácsi boldog volt, látva, hogy őt még ma is mennyire szereti az a debreczeni közönség, kit mint vándor színészt annyira megszeretett, hogy itt maradt és itt tölti el életének hátralevő napjait.

A kölcsönös szeretet, ragaszkodás és a dicső mult érdemeinek elismerésének szeretetteljes ünnepe volt a vasárnapi színházi est.

A falu rossza.

Ezt a gyönyörű népszínművet adta társulatunk husvét másodnapján. A nap hozzá jól volt megválasztva, kivált a karzat és földszinti alóhely zsufolásig megtelt nótára éhes közönséggel.

Az előadásban azonban nem volt örömmünk.

Általános a vélemény manapság, hogy a népszínművek ideje lejárt. Persze hogy lejárt, ha előadásukra nem fordítanak gondot, ha a bokrugrós szoknyát csaknem teljesen kiszorította a trikó.

Még jó társulat is milyen gyenge népszínműelőadást mutathat be, ha a népszínműveket következetesen elhanyagolja, annak siralmas példája volt a tegnapi Falu rossza. Mert a társulatunk jó, kivált az új tagokkal megerősödve, teszem azt a társalgó darabokban első a vidéki társulatok közt s mégis ez az eredmény!

Nem lehet más magyarázata, minthogy a magyar néplélek nem tudja megihletni színészeinket, attól teljesen idegenek.

Példaul micsoda érzelmes siránkozást művelt Mezei, ez a különben nagyon használható jóízű színész Göndör Sándor szerepében! Hát ilyen volna az a délczeg, virtuos Göndör Sándor, a duhaj falu rossza?

Vagy a többiek. Bács Károly, Pataky, Hahnel Aranka, Menszáros Margit és a többiek is egytől-egyig jó színészek mind, de szinte leritt róluk a falusi ruha.

Krémer egyébként jóízű Gonosz Pista is rávallott arra, hogy ez a kitünő színészünk minden szerepében otthon érzi

magát, csak a népies szerepekben nem otthonos. Néha elfelejtkezett magáról s olyankor a Bob herczegbeli részeges Pomponiust hallottuk Gonosz Pista helyett.

Az egy Réti Laurától hallottunk egy pár jóleső igazán népies hangot. Kivált a negyedik elővonásban igazi Finum Rózsi, kaczkias helyre menyecske volt.

A nótázása meg szívből jött és szívhez szólt. Édesen szomorú volt a hallgatója, de vajon csapongó a frisse.

Egyszóval szomorú dolog az, hogy Debreczenben, a magyarság szívében a muzsák csarnokában idegen lett a magyar népléke.

(— s — c.)

CSARNOK.**Szunyog-história.**

(Elbeszélés.)

Írta: Azar. (3.)

S a vármegye kaczagott egy felesztendeig. Még Ilonka is. Ez esett a legrosszabbul.

Ismét máskor meg Vaján voltunk busura. Ott történt a fordulópontnak az indítása. Ott voltak István batyámnál, az öreg főszolgabírónál Ilonkák is. Persze Szunyogh is. Nekem a többrendbeli verekedések és egyéb efelekre való tekintetből szintén ott kellett lenni, hivatalosan. Hogy ha kell, varrjak, kötözzek stb. Ott voltak még a Szomjasok, a Bornemisszák a Markosok, a Kendék, a Vásáros-Naményiak, Komorócyak, Recsky Bandi, a vén komiszáros és még sok-sok aféle homokdombos, kastélyos család. Persze mindegyik a kisasszonyával Némelyik hárommal is.

Az ebéd déltől estig tartott. Pista bácsi mint komoly 77 ik iziglen való rokont, engem bizott meg borgazdának, hogy ügyeljek, nehogy János, a vén huszár a pinczében hagyja a csapokat, no meg magát is.

Szervusz borgazda! Már — minthogy én.

Este már Benczi Gyula (a draszám), a nyiregyhazi cigány abbanhagyta a buskurucznotákat és a tó-ztok után való „tuss“ okat s elkezdte a tánczravalót huzni. Komoly ember létemre még én is nekiállottam.

Pista bácsi ott ült a szomszéd szobában Dengelegy Ádammal, a köhögőssel, az öreg Szomjással, meg a legjobb barátjával, Recsky Bandival. Ferbliztek. Onnan biztatott engem, mert nyert az öreg:

— Ugy, öcsém, ugy csak bátran!

Már mindegyik kisasszonyt végig tánczoltattam, amikor éppen Mariskát akarám fölkérni. Hát látom, hogy Szunyogh meghajlik előtte, a bajusza mozog, mint valami ügyes derék bogárnak a két csápja, mond is valamit, Mariska telemelkedik, odanyújtja a két kezét, hajlik a dereka, Szunyogh meg nagy ügyesen csakugyan derékon kapja s azután megnak, repülnek, mint a forgószél. Ja-ja-jajj! Hogy ment az!!

No mármost, mit értek én ebből? Szunyoghnak bizonyosan a fejébe ment a bor, bizonyosan eltévesztette a dolgot. Hát én meg csudálkozásomban odamentem Ilonkához és én is meghajtottam magam. Ilonka elkaczagta magát:

Mihalovits J. gyógyszerára a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja az ártalmatlan növényi anyagokból készült s kipróbált jó hatású **Dr. Borsos-féle HAJSZESZÉT**, mely megóvja a fejbőrt az el-
korpásodástól, megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtörését s szétszakadását, a hajelmolyosodását. Megszüntet mindenféle haj-
betegséget s ezért mint óvszer is melegen ajánlható. **Nem rontja a haját**, sőt annak növést elősegíti s a **haját dussá, sűrűbbé teszi.**
Kis üveg ára 1 kor. nagy üvegé 2 kor. Azoknak, kik a hajszesznek nem barátai, ajánlható a fentihez hasonló hatású s jószágú **Dr. Borsos-féle Hajkenőcs**, melyből kis tegely 1 kor. nagy tegely 2 kor.

— No, esuda, hogy egyszer már hozam is jön!

S azután repültünk mi is, legalább én olyant éreztem, hogy repülve repíték. Igazán úgy megszorogatóm Ilonkát, hogy bizonyára megérezte. De nem szóltt ellene. Hajnalig táncoltunk. Én mindig Ilonkával, Szunyogh barátom meg Mariskával.

Mi lesz ebből?!

Hát bizony a lányok hajnalban visszahúzódtak atöltözni (megizzadtak szegények), a mamák mind ledőltek aludni. Jobb is ilyenkor, a mamák aludjanak. Én meg kibúzódtam a kerti filagóriába Benczi Gyulától, mindenestől, az öreg János huszárral egyetemben. Ez a bort hordozá, de bőven. Apránként, utoljára már utánam jött az egész férfitársaság. Mivelhogy én voltam a borgazda, a Benczi meg rikatta a szárazfát, néki is kedve szottyant, mert én voltam a borgazda.

Legvégül Pista bácsiék is hozzánk húzódtak, a filagóriába, a káryaasztallal és tovább kartyáztak és összekülömbözének Reesky Bandival (az Isten nyugtassa). Összeveszték a ferblin és egyszer csak az öreg Reesky Bandi kirugja maga alól a széket s erős döngő hangon, a végén rikoltva ezt kiáltja:

— No Pista, többet soha nem jövök a házadhoz!

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

G. J. Budapest. Ez az érdekes költemény biz, későn érkezett a mi szerény husvétii lapszámunkba és így csak majd husvét után láthat nyomdafestéket. Gábor urnak jobb egészséget kívánván, szeretettel köszöntöm a „Bokréta“ virágait. Tartsanak is össze jövőre is. Mindig a régi barátsággal fogadom írásaikat.

B. I. Az érdekes elmélkedésnek csak a II-dik részét használhattam be. Igazság minden sora.

T. I. Kívánsága szerint járok et.

Azar. Az elbeszélés közlését megkezdtem. A köldött levélre válaszom most megy a postán.

Margit. Említett verseit, idáig, nem kaptam meg. Ha az illetőtől megkaptam, ha azok a közlésre megfelelnek, mindenesetre kívánsága szerint jelentjük meg.

Sz. K. Bujváros. A lappéldányokat kikerestetem és megküldöm. A „Barátkozás“ pompás falusi történet volt.

Klárka. Köszönöm jókívánataidat. Áldjon meg tégedet is a jó Istenke kedveseiddel együtt. Ha marad is, nincsen elfelejtve a két ígért. Pá! kedves kis Klárka. Köszönöm a szép kedves képes lapot.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai
Debreczen. Kistemplom bazár.

Megérkeztek a tavaszi idény

ujdonságai.

Női divatkelmék,
Francia különlegességek,
Batistok, Zephyrek,
Selyem szövetek.

Óriási választék. Szabott árak.

Minden eltörött tárgyat

összeragasztani (kivétel nélkül) a legtartósabbban csak a „Ruf“-féle felülmúlhatlan „UNIVERSALKITT“-el lehet. Valódi csak ifj. Pájer Józsefnél kapható Debreczenben.

REMEK!

Creppe és Gazé-Boák

Csipke Gallérok

Selyem és Gazé

Női Nyakkendők

En tout cas

Divat Napernyők

Férfi Nyakkendők

nagy választékban kaphatók.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth-utca 5.

Boros Testvérek

Divatos Jó Olcsó
Ruhakelmék, Selymek, Sefirek, Batistok, Vásznak, Szönyegek, Fügönyök, Ágyterítő, Piperezikkek.
Jó Olcsó Divatos

Blattner Gyula

értesíti a mélyen tisztelt közönséget, hogy 102. éve alapított

üveg és porcellán üzletét,

valamint

üvegezési vállalatát

május 1-én a

„Lamprecht“

(volt Biedermann palotába) helyezi

át. — Ennek folytán raktáron levő

áru készletét a legolcsóbb áron

bocsátja m. t. vevői részére.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, douc-hesse szatén, indichvoile és mindenemű jó mosó kartonok, himzett batistok és piqué ujdonságok, továbbá Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna fonal vásznak, valamint a világhírű Schroll gyártmányu elsőrendű chiffonok, esikós jegyű havasi vásznak, Szepességi Damas asztalneműek törülközők, ágyhuzatokra való vászon kanavásznak, zephyrek, továbbá mindennemű menyasszonyi kelengyék pontos összeállítását elvállalom szolid olcsó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Főtér a nagy tőzsde mellett.

Tavaszi ruhák
festését és
tisztítását

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Vidéki tudakozódásokra azonnali válasz.

műiparú raktárában

legjutányosabb árban beszerezhetők
lovagló és utazási czikkek, haj,
ruha, fog és köröm-kefék, szap-
panok, illatszerek, pénz és szivar-
tárczák, angol és szolingeni aczél
zsebkések, ollók

a n. é. közönség b. figyelme fel-
hivatik e dusan felszerelt raktárra.

T. iparos urak

figyelmébe! Kovács kösznet,
pozsonyi kösznet, (Kox) és fa-
sznet legjutányosabban házhoz
szallit Neumann és Weisz hat-
van-u. 5. telefon 205.

Üzletikönyvek

csoda olcsón kaphatók Hoffman
és Kronovitz könyvnyomdájá-
ban Piacz-utca 49.

Vargakertben

a vasut közelében hat ház-
helynek való telek 300 négy-
szögölenként előnyös feltételek
mellett eladó. Értekezhetni Ko-
vács Gyula vaskereskedésében.

A piacz-utca

9. sz. a. az udvarban hátul
egy csinos butorozott szoba
kiadó.

Kopir könyvek

szabadalmazott, kitehető regisz-
terrel (igen célszerű) 1000 lapi-
s 2 frt 20 kr. 500 lapi 1 frt 20
krért beszerezhető Hoffman és
Kronovitz könyvnyomdájában
Piacz-utca 49.

Pásztor Gyula és Társa

vas, szerszám és rézárú kereskedése
DEBRECZEN, Csapó-utca (Bankház.)

Még soha nem létezett! 1 kiló lemez edény 45 kr.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel,
hogy üzletünkben a mai naptól kezdve tul-
halmozott

öntött és lemez konyha-edények

óriási nagyválasztékát, **rendkívüli olcsó**
árak mellett árusítjuk ki.

Midőn e kedvező körülményt szives tu-
domasukra hozzuk, kérjük mig ezen olcsó
készlet tart, becses látogatásaival minél
hamarabb szerencsételni sziveskedjék.

Figyelmet érdemelnek: gazdag felsze-
relésünk, gépszeti czikkek, angol prima
gép-szűjkek szőlő műveléshez, ollók, kések,
és permetezők, nagy raktár az általános
közkezdveltség ek örvendő **szabadalmaz-**
ott bácskai eke fejeknek kovácsolt
aczéltól jótállás mellett és az itt fel-
nem sorolható árak ezer és ezer válfajai
a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás mellett.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pon-
tosan teljesítünk. Szives pártfogást kér-
tisztelettel

Pásztor Gyula és Társa.

Szűke „secession” edény 1 kiló 70 krajczár.

Szőlővessző, torma és spárga eladás.

Kitűnő minőségű

gyökeres szőlővesszőt,
tormát, torma dugványt
és naponként friss spárgát
ajánl

a gr. Dégenfeld József és Dr. Balkányi Miklós
urak „Erzsébet” szőlőtelepének kezelésége.

Iroda: Debreczenben Kosuth u. 32. sz.

Kabán, a főuton

egy üzlethelyiség kényelmes lakással,
udvarral együtt haszonbérbe esetleg
örök áron is eladó, értekezni lehet
Keszkeny Mihály tulajdonossal.

Egyedül valódi angol Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajoknál is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a gyomor szélgyörcsöt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól s kigyógyít a Hämorrhoidákól, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffögést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknel, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fűbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a **mellékelt zöld mezejű apácza-védjegyre!** Hamisítá októl legjobban óvakodunk, ha **egyenesen** gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetk. Szétküldés előrefizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Gyógyszer A. Thierry balzsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb nem árt a szűnek fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van, s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalan elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szorból. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cím: 2.

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Robitsch-Sauerbrunn.

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Schicht-szappan

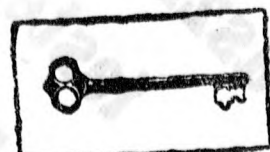
Védjegy

szarvas

vagy

kulcs

legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Minden ártalmas vegytéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon a Schicht név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.